

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie

1. SITUERING

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie en de bijbehorende en als bijlage 2 en 3 toegevoegde bijlagen 1 en 2 betreffen enerzijds de omzetting van Richtlijn 2015/1787/EU van de Commissie van 6 oktober 2015 tot wijziging van de bijlagen II en III bij Richtlijn 98/83/EG van de Raad betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water (drinkwaterrichtlijn), om te zetten tegen 27 oktober 2017, en anderzijds een aantal andere wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie, (drinkwaterbesluit) die gekoppeld zijn aan de principes van de risicogebaseerde opvolging van de kwaliteit van het drinkwater uit Richtlijn 2015/1787/EU en verband houden met de reeds bestaande openbare dienstverplichtingen van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk.

2. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1 geeft aan dat het voorontwerp van besluit de omzetting van Richtlijn 2015/1787/EC beoogt.

Artikel 2 wijzigt artikel 2 van het drinkwaterbesluit op een aantal punten. Er wordt een nieuwe paragraaf §1/1 toegevoegd die stelt dat zowel met parameterwaarden als richtwaarden kan gewerkt worden om invulling te geven aan de in artikel 4, §1, van het drinkwaterdecreet bedoelde kwaliteitseisen voor drinkwater. Richtwaarden vullen de reeds bestaande parameterwaarden aan. Het betreft richtwaarden voor micro-organismen, parasieten of chemische stoffen waarvoor er geen parameterwaarde beschikbaar is en die in het kader van de risicobeoordeling vermeld in deel C van bijlage II hetzij in Vlaanderen of internationaal aandacht krijgen en door de bevoegde entiteiten als relevant worden beschouwd. Met deze bepaling wordt het mogelijk om in te spelen op de steeds groter wordende uitdagingen van nieuwe pollutanten die in het waterig milieu kunnen voorkomen en internationaal de nodige aandacht krijgen. We denken hierbij aan de problematiek van geneesmiddelen voor humaan of dierlijk gebruik, perfluorverbindingen, microplastics enzovoort. Binnen het Europese waterbeleid krijgen deze stoffen eveneens de nodige aandacht, waarbij verwezen wordt naar het watchlist-concept onder zowel Richtlijn 2013/39/EU (prioritaire stoffen) als Richtlijn 2006/118/EG (grondwater). Voor het merendeel van deze stoffen zijn geen gezondheidskundig onderbouwde drinkwaternormen beschikbaar binnen het EU-kader of de Wereldgezondheidsorganisatie, omwille van het gebrek aan voldoende basisgegevens over de toxiciteit van deze stoffen. Gelet op de

doelstellingen van zowel de operationele dienstverplichting van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk rond risico-evaluatie en -beheer van bron tot kraan als van de risico-gebaseerde controle van het water aan de kraan overeenkomstig het principe van Richtlijn 2015/1787/EU stelt zich de noodzaak voor een kader om de waterleveranciers op dit vlak aan te sturen en te ondersteunen. Op basis van de beschikbare en gevalideerde methodieken om veilige waarden af te leiden bij gebrek aan voldoende kennis voor een klassieke normaafleiding en het voorzorgsprincipe in acht nemende is het mogelijk om richtwaarden af te leiden voor nieuwe opkomende stoffen in drinkwater. Zoals aangegeven in de nieuwe paragraaf 3, is het de bedoeling om bij overschrijdingen van de richtwaarde de situatie te evalueren en te bekijken welke maatregelen er redelijkerwijs kunnen worden genomen om de richtwaarde te respecteren. Daarnaast zal ook geëvalueerd worden of de vaststelling van een parameterwaarde noodzakelijk en haalbaar is. De richtwaarden hebben niet hetzelfde statuut als parameterwaarden waarvoor het bewijzen van de conformiteit voorzien is in het drinkwaterbesluit, waarvoor een kader voor afwijkingen beschikbaar is en die volledig binnen het kader van de verplichtingen van de drinkwaterrichtlijn vallen. Door met richtwaarden te werken blijft een zekere flexibiliteit behouden, die noodzakelijk is om op een zinvolle wijze invulling te geven aan het concept van risico-evaluatie- en beheer.

De procedure die gevolgd moet worden om parameterwaarden en richtwaarden te bepalen, wordt eveneens vastgelegd. Voor zowel parameterwaarden als richtwaarden geldt dat deze worden vastgesteld door de Vlaamse Regering op gezamenlijke voordracht van de minister, bevoegd voor het gezondheidsbeleid, en de minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid. Voorafgaandelijk wordt hierbij advies ingewonnen bij de bevoegde entiteit Leefmilieu en de bevoegde entiteit Volksgezondheid. Dit advies sluit aan bij de reeds bestaande expertise die beide entiteiten hebben bij de opvolging en de aansturing van de waterleveranciers, onder andere bij kwaliteitsproblemen en situaties die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid. Het vaststellen van dergelijke richtwaarden is in hoofdzaak een technische aangelegenheid.

Artikel 5 van het drinkwaterbesluit stelt vast welke hulpstoffen of toevoegsels mogen worden aangewend voor de bereiding van drinkwater. In het bestaande artikel is er slechts sprake van 'bereiding van drinkwater'. Ook in het kader van nabehandeling kunnen producten gedoseerd worden in het drinkwater alvorens het effectief gebruikt wordt als drinkwater. Een voorbeeld is het doseren van een desinfectans in het kader van legionellabestrijding of -beheersing. Het is duidelijk dat het ongewenst is dat er door de klant stoffen kunnen worden toegevoegd aan het drinkwater, die de drinkbaarheid ervan kunnen hypothekeren. Met **artikel 3** verzekeren we dat ook bij een nabehandeling bijlage IV van toepassing is.

Artikel 4. In aanvulling op het controleprogramma aan de kraan ter bevestiging van de conformiteit met de parameterwaarde uit het drinkwaterbesluit, hebben de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk de verplichting om een gepaste operationele controle te verzekeren. Deze operationele controle legt de nadruk op zowel de ruwwaterbron en het zuiveringsproces als de distributie van het drinkwater. Deze controle moet afgestemd worden op het resultaat van de risico-evaluatie- en risicobeheerstrategie. Gelet op het concept van richtwaarden, is het wenselijk duidelijk aan te geven dat er bij deze operationele controle rekening moet worden gehouden met parameters waarvoor er een richtwaarde beschikbaar is. Opzet is dat de exploitant evalueert in welke mate een stof waarvoor een richtwaarde werd afgeleid, relevant kan zijn voor de betreffende winning of het betreffende leveringsgebied en een passend operationele opvolging verzekert.

Met **artikel 5** worden in artikel 10 van het drinkwaterbesluit wijzigingen aangebracht die rechtstreeks gekoppeld zijn aan de invoering van een nieuwe bijlage II. Het betreft wijzigingen zonder inhoudelijke impact. Voor de punten 1, 2, 4 en 5 worden termen aangepast of toegevoegd. Paragraaf 2 van het bestaande artikel 10 wordt vervangen om te verduidelijken dat ook de monsternamen onder erkenning moet verlopen. En in paragraaf 4 wordt om reden van transparantie de term kwaliteitseisen vervangen door de termen parameterwaarden of richtwaarde.

Een nieuwe paragraaf 5 wordt toegevoegd om aan hetzij de abonnee, hetzij de gebruiker, hetzij de eigenaar de verantwoordelijkheid toe te wijzen om voor een passende controle te zorgen bij een na-

behandeling van het geleverde water en bij de opslag ervan. Opzet van de controle is op te volgen of de kwaliteit van het drinkwater ter hoogte van het tappunt in orde blijft. Momenteel is dit niet geregeld. Wanneer een gebouwbeheerder, bijvoorbeeld in het kader van de beheersing van legionella, actief een stof doseert in het drinkwater, moet hij afdoende aandacht hebben voor de effecten hiervan op de drinkbaarheid van het water (opvolging van desinfectiebijproducten zoals chloriet bij gebruik van chloordioxide). De exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk weet niet steeds of er een nabehandeling plaatsvindt of hoe de volledige opbouw van de binneninstallatie in elkaar zit bij een routinecontrole van de kwaliteit van het water aan de kraan. Het is niet logisch dat de kosten en de verantwoordelijkheid moeten worden gedragen door de exploitant van het openbaar waterdistributienetwerk. Een toewijzing van de verantwoordelijkheden aan de initiatiefnemer voor de nabehandeling is aangewezen. De bevoegde entiteiten kunnen waar mogelijk algemene aanbevelingen voor een dergelijke opvolging uitwerken die algemeen kenbaar kunnen worden gemaakt. Bij de routine controles kunnen de exploitanten de gebouwbeheerder sensibiliseren op zijn verantwoordelijkheid. Ook bij de opvolging van de legionella-wetgeving door het Agentschap Zorg en Gezondheid kan er voor dit aspect bijkomende aandacht zijn.

Artikel 6. Artikel 11, §1, van het drinkwaterbesluit stelt dat de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk jaarlijks vóór 1 september een operationeel monitoringsprogramma moeten indienen waarin de in artikel 9 beoogde operationele monitoring wordt beschreven. Gelet op het belang van de operationele monitoring bij de implementatie van de risico-identificatie- en risicobeheerstrategie en van de risicogebaseerde conformiteitscontrole aan de kraan bij de gebruiker, overeenkomstig de nieuwe bijlage II, is het aangewezen te voorzien dat de bevoegde entiteit Leefmilieu nadere regels kan bepalen met betrekking tot de inhoud van het controleprogramma. Met een toevoeging van een extra lid aan paragraaf 1 wordt dit mandaat aan de bevoegde entiteit Leefmilieu gegeven. De finaliteit en het opzet van de operationele controle wordt in artikel 9 van het drinkwaterbesluit vastgelegd. Het mandaat van de bevoegde entiteit Leefmilieu is louter van technische aard om aan te kunnen geven wat er in een operationeel monitoringsprogramma moet worden opgenomen om een opvolging door de bevoegde entiteit Leefmilieu mogelijk te maken.

In de tweede paragraaf van artikel 11 wordt verduidelijkt dat alleen de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk en de private waterleveranciers een verplichting hebben om een controleprogramma in te dienen. Dit geldt dus niet voor de zuivere eigen waterwinner die het geproduceerde drinkwater dus niet gebruikt in het kader van openbare of commerciële activiteiten. Gelet op de controleverplichtingen die deze groep van waterleveranciers hebben, is deze aanpassing logisch en wenselijk.

In dezelfde paragraaf is momenteel een termijn van één maand voorzien voor de evaluatie en de goedkeuring door de bevoegde entiteit Leefmilieu van de controleprogramma's ter bevestiging van de conformiteit van de kwaliteit van het water aan de kraan bij de gebruikers. Gelet op het principe van een risicogebaseerde controle uit de nieuwe bijlage II is een verlenging van deze termijn tot drie maanden aangewezen, zodat de administratie meer tijd heeft om deze controleprogramma's op een degelijke manier te kunnen adviseren.

Artikel 7 beoogt de reeds bestaande bepaling te verduidelijken. Het is een evidentie dat ook de analyses moeten worden uitgevoerd overeenkomstig de bepalingen van het erkenningsbesluit. Daarnaast wordt toegevoegd dat de controleambtenaren een overschrijding van een richtwaarde moeten melden aan zowel de waterleverancier als de bevoegde entiteit Leefmilieu.

Artikel 8. Artikel 13 van het drinkwaterbesluit legt de procedure vast die de waterleverancier moet volgen wanneer het drinkwater niet voldoet aan de opgelegde kwaliteitseisen. Met dit voorontwerp van besluit wordt het concept van richtwaarden in aanvulling op de reeds bestaande parameterwaarden ingevoerd.

Via een nieuw in te voegen paragraaf 3/1 worden de procedures die de waterleverancier moet volgen bij een overschrijding van een richtwaarde, toegevoegd. Bij een overschrijding van een richtwaarde is het de bedoeling dat de waterleverancier de situatie onderzoekt, er een gezamenlijke evaluatie gebeurt van de risico's op de volksgezondheid en de te nemen maatregelen in onderling overleg

worden vastgelegd. Opzet is hier, zonder afbreuk te doen aan het principe dat drinkwater gezond en schoon moet zijn, de filosofie van het ALARA-principe (As Low As Reasonably Possible) toe te passen. Aan paragraaf 4 van het bestaande artikel 13 wordt een bepaling toegevoegd die expliciteert dat de bevoegde entiteiten steeds op eigen initiatief advies kunnen verstrekken over de te nemen herstelmaatregelen bij overschrijdingen van een parameterwaarde of een richtwaarde.

Met **artikel 9** wordt een aantal termen gewijzigd om in overeenstemming te zijn met de nieuwe terminologie die in Richtlijn 2015/1787/EU gehanteerd wordt.

Met **artikel 10** wordt bijlage I van het drinkwaterbesluit aangepast voor volgende elementen.

- De parameter chlooraat moet momenteel alleen gemeten worden indien chloordioxide als desinfectiemiddel gebruikt wordt. Chlooraat is een schadelijk desinfectiebijproduct. Recent werd aangetoond dat chlooraat ook bij het gebruik van andere chloorhoudende desinfectiemiddelen best wordt opgevolgd. Chlooraat wordt gevormd als gevolg van oxidatieprocessen die bij de veroudering van chloorhoudende desinfectiemiddelen optreden. Een nieuwe opmerking 15 wordt toegevoegd die de opvolging van chlooraat oplegt bij gebruik van een chloorhoudend desinfectiemiddel. Hieraan gekoppeld wordt opmerking 13 eveneens aangepast.
- In de tabel bij de parameter chloriet en opmerking 14 wordt een tikfout rechtgezet.
- De bestaande opmerking 6 specificeert wat verstaan moet worden onder de term pesticiden en stelt dat metabolieten en hun relevante afbraak- en reactieproducten vervat zitten in het begrip pesticiden. Dit houdt in dat de parameterwaarde van 0,1 µg/l ook voor deze stoffen geldt. De Vlaamse wetgeving is hier strenger dan de drinkwaterrichtlijn. In de Nederlandse versie van de drinkwaterrichtlijn is een vertaalfout geslopen die aan de basis ligt van deze verstrenging. In de tekst is er sprake van 'respectievelijke metabolieten' in plaats van 'relevante metabolieten' zoals opgenomen in de originele tekst van de drinkwaterrichtlijn. Er heerst onduidelijkheid over de invulling van dit begrip. In de erkenningsregeling voor het op de markt brengen van pesticiden bestaat een kader voor het beoordelen van de relevantie van metabolieten. Dit kader focust sterk op de toxicologische relevantie en houdt onvoldoende rekening met het principe uit de drinkwaterrichtlijnen dat drinkwater ook schoon moet zijn. Een niet-relevant metaboliet (in dat kader) kan echter omwille van zijn aanwezigheid in drinkwater als relevant worden beschouwd vanuit het beleidsoogpunt drinkwater. Het richtwaardenconcept biedt hier mogelijkheden om deze verstrenging ongedaan te maken zonder de aandacht voor 'niet-relevante metabolieten' te verliezen. Op verschillende winningslocaties in Vlaanderen speelt de problematiek van metabolieten die bij de evaluatie van de actieve stof door de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu als niet relevant beschouwd werden. Voor dergelijke door de FOD niet relevant geachte metabolieten is de opvolging via richtwaarden meer verantwoord dan door vast te houden aan de parameterwaarde van 0,1 µg/l. Door voor deze niet relevante metabolieten richtwaarden af te leiden dwingen we de nodige opvolging van deze stoffen af bij de waterleveranciers en kan er een evenwicht gezocht worden tussen enerzijds het voorzorgsprincipe en de doelstelling om drinkwater 'gezond en schoon' te houden en anderzijds de technische en financiële realiteit op operationeel vlak.

Agressief water, dus kalkoplossend water, heeft een te lage pH en kan leidingen uit beton of asbestcement aantasten, met een verhoogd risico op het optreden van leidingbreuken of kwaliteitsbeïnvloeding tot gevolg. Kalkafzettend water heeft een te hoge pH waardoor er kalkaanslag optreedt in leidingen, met risico's op debietverlaging of verstopping. Beide scenario's zijn vanuit operationeel oogpunt ongewenst en kunnen ook voor de gebruikers negatief zijn. Een goede controle van 'het evenwicht' van het water waarbij er noch kalkoplossing, noch kalkafzetting optreedt, is dus van belang. Gelet op de risico's verbonden aan agressief water stelt het drinkwaterbesluit (bijlage I, deel C, opmerking 1) dat het drinkwater niet agressief mag zijn. Deze algemene opmerking wordt momenteel niet nader ingevuld. De saturatie-index (SI) is een waarde voor de drijvende kracht tussen deze oplossings- of neerslagreacties. Algemeen wordt aangenomen dat er bij een SI tussen -0,5 en +0,5 geen noemenswaardige oplossings- of neerslagreacties plaatsgrijpen. Het water is dan 'in evenwicht'. Een goede controle op de agressiviteit is een bepalende risicoreducerende factor om asbestuitloging uit asbesthoudende leidingen te voorkomen. Met **artikel 11** wordt de SI als een bijkomende

op te volgen indicatorparameter opgenomen in deel C van bijlage I van het drinkwaterbesluit. In de toe te voegen opmerking 13 wordt gespecificeerd dat de SI door de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk en door de private waterleveranciers moet worden opgevolgd. De motivatie voor de toevoeging van de SI is immers gekoppeld aan het gebruik van leidingen in asbestcement die traditioneel gebruikt werden bij de uitbouw van het openbaar waterdistributienetwerk en ook aanwezig kunnen zijn in private waterdistributienetwerken. De wijze waarop de SI moet worden berekend, kan worden opgenomen in het wateranalysecompendium dat door de het departement Omgeving beheerd wordt.

Daarnaast wordt de bestaande opmerking 12 vervangen, waarbij verduidelijkt wordt in welke omstandigheden de parameters geur en smaak op hetzij een kwalitatieve wijze, hetzij een kwantitatieve wijze moeten worden gemeten.

Met **artikel 12** wordt de bestaande bijlage II uit het drinkwaterbesluit vervangen door een nieuwe bijlage II overeenkomstig Richtlijn 2015/1787/EC. Net als de oude bijlage II legt de nieuwe bijlage de minimaal te respecteren bepalingen vast voor de in artikel 10 van het drinkwaterbesluit bedoelde conformiteitscontrole. Gelet op de geringe vrije beleidsruimte beperkt de toelichting bij dit artikel zich tot die punten waar er op het niveau van de lidstaat nog wel een vrije keuze is en tot de aanvullingen die vanuit de Vlaamse context motiveerbaar zijn.

- In 'deel B Parameters en frequenties' worden bepalingen toegevoegd die betrekking hebben op de kwaliteitsopvolging van het drinkwater dat door zuivere eigen particuliere putwatergebruikers wordt gebruikt. Ze zijn van toepassing voor eigen waterwinningen die gemiddeld minder dan 10 m³ per dag leveren of waarvan minder dan 50 personen gebruik maken, mits het water niet geleverd wordt aan gebruikers in het kader van een openbare of commerciële activiteit. De betreffende bepalingen maakten reeds deel uit van de huidige bijlage II van het drinkwaterbesluit en komen overeen met de uitsluitingsbepalingen van de drinkwaterrichtlijn. De huidige regeling voorziet een volledige auditcontrole bij de start van de winning en vervolgens om de tien jaar. Gekoppeld aan de putwaterproblematiek en het kwaliteitsbeeld van het putwater is een verscherping van de regelgeving aangewezen. Concreet wordt de minimale wettelijke controleplicht gebracht op een controle van de parameters uit bijlage I (deel A, B en C) bij de ingebruikname en vervolgens om de tien jaar en een controle van een aantal parameters uit groep B om de vijf jaar. Het betreft parameters die sneller onderhevig kunnen zijn aan veranderingen (bijvoorbeeld bacteriologie en nitraten) en tevens een belangrijke indicatorfunctie hebben (bijvoorbeeld colibacteriën en troebelheid).
- Aan de parametergroep A worden parameters toegevoegd die momenteel reeds met de hoogste frequentie worden opgevolgd volgens de huidige bijlage II. Het betreft ammonium, nitraat, nitriet, lood en ijzer. Gelet op het jaarlijks terugkerend normoverschrijdingspercentage en de nutriëntenbelasting van het grondwater en het oppervlaktewater in Vlaanderen, worden deze parameters in uitvoering van de bestaande wetgeving reeds opgevolgd met een bewakingsfrequentie.
- De huidige minimale frequentie voor monsterneming blijft in hoofdzaak behouden. Alleen voor de laagste schijven wordt een aanpassing doorgevoerd. Nu geldt voor leveringsgebieden < 100 m³ per dag vijf bewakingscontroles per jaar en één auditcontrole per jaar. Deze schijf is veelal van toepassing voor de private waterleveranciers die zelf drinkwater maken en dit leveren in het kader van een openbare of commerciële activiteit. Het kan hierbij gaan over zowel ziekenhuizen, rusthuizen, scholen, recreatiedomeinen alsook over kleinschaligere activiteiten. Een verfijning van de minimumfrequentie is wenselijk, gelet op de heterogeniteit van de deze groep van waterleveranciers, onder meer omwille van de financiële impact van de controleverplichting. Voor wat de opvolging van de parameters uit groep A betreft, wordt voor de kleinste voorzieningen (< 10 m³ per dag) drie maal per jaar een controle opgelegd en voor de andere voorzieningen (tussen 10 m³ en 100 m³ per dag) vijf maal per jaar. Voor de opvolging van de parameters uit groep B geldt een frequentie van één controle per jaar. Belangrijk is hierbij de nieuwe opmerking 3 die wordt voorzien. Met deze opmerking krijgt de waterleverancier de mogelijkheid om de frequentie voor de opvolging van de parameters uit groep B te reduceren tot één maal om de vier jaar. Voorwaarden hiervoor zijn dat de resultaten van een volledige controle aantonen dat er geen risico's genomen worden door deze reductie toe te staan. De bevoegde entiteit Leefmilieu beslist over de aanvraag bij de goedkeuring van het controleprogramma dat jaarlijks moet ingediend worden.

Met de frequentie van één keer om de vier jaar aligneren we ons op de frequentie die zal gelden voor de voedselverwerkende bedrijven (in het kader van de lopende wijziging van het koninklijk besluit van 14 januari 2002 ter omzetting van Richtlijn 2015/1787/EC), wat zal zorgen voor een verhoogde eenduidigheid op het terrein. De controleverplichtingen voor zowel het drinkwater dat in de voedselverwerking gebruikt wordt als het drinkwater dat direct zonder verwerking geconsumeerd wordt (Vlaamse bevoegdheid), zijn dan op elkaar afgestemd.

- Richtlijn 2015/1787/EG introduceert het concept van een risicogebaseerde monitoring. De lidstaten krijgen de optie om hiervoor te kiezen, waardoor de mogelijkheid bestaat om onder bepaalde voorwaarden bepaalde parameters niet te monitoren. Kiest men niet voor het concept van risico-beoordeling, dan kan men niet afwijken van de controlefrequenties uit de richtlijn. Daarnaast impliceert het concept eveneens dat er aandacht is voor bijkomende parameters en voor een eventuele frequentieverhoging van monsterneming. Gelet op de reeds bestaande verplichtingen van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk op het vlak van de risico-evaluatie en -beheer (zie artikel 3/1, §3, van het drinkwaterbesluit) is het logisch dat deze groep van waterleveranciers de verplichting krijgt om het concept van de risicogebaseerde controle toe te passen. In het voorontwerp van besluit is voorzien om dit eveneens verplicht te maken voor de eigen waterwinners die het water gebruiken in het kader van een commerciële of openbare activiteit. De reden hiervoor is tweeledig. De private waterleveranciers kiezen in de meeste gevallen bewust om eigen drinkwater te produceren in plaats van gebruik te maken van water afkomstig van het openbaar waterdistributienetwerk, vaak vanuit economische beweegredenen. Dit kan geen reden zijn om de private waterleveranciers anders te reguleren dan de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk. Daarnaast biedt het toepassen van de risicobeoordeling mogelijkheden voor de private waterleverancier om bepaalde parameters die voor de winning in kwestie minder of niet relevant zijn, minder of zelfs niet meer te gaan opvolgen. In het voorontwerp van besluit wordt specifiek verwezen naar de beginselen van de norm EN 15975-2 inzake het “veilig stellen van de drinkwatervoorziening, richtsnoeren betreffende risico- en crisisbeheer” voor wat de invulling van de risicobeoordeling betreft. Richtlijn 2015/1787/EC legt verder niets op omtrent de wijze waarop een risicobeoordeling moet worden uitgevoerd. Om de waterleveranciers op dit vlak te kunnen aansturen en tevens een flexibel werkingskader te creëren, wordt een mandaat gegeven aan de bevoegde entiteit om op dit vlak richtlijnen van technische aard te geven.
- Richtlijn 2015/1787/EC dwingt een formele goedkeuring van de risicobeoordeling door de bevoegde autoriteit af en vraagt ook dat er informatie over de wijze waarop de risicobeoordeling werd uitgevoerd, samen met het resultaat beschikbaar is. Om aan deze bepalingen tegemoet te komen wordt een integratie van deze informatie in het controleprogramma (zie artikel 11, §2, van het drinkwaterbesluit) vooropgesteld. Hoe deze informatie beschikbaar gesteld wordt voor het publiek, wordt nog verder bepaald.

Met **artikel 13** wordt de bestaande bijlage III uit het drinkwaterbesluit vervangen door een nieuwe bijlage III overeenkomstig Richtlijn 2015/1787/EC. De bijlage III bevat de specificaties voor de analyse van de parameters die moeten worden opgevolgd en heeft als doel de uniformiteit en gelijkwaardigheid tussen zowel de waterleveranciers onderling als tussen de lidstaten te bewaken. Het bevat specificaties op vlak van analysetechnieken die moeten gebruikt worden voor de opvolging van de microbiële kwaliteit en op het vlak van minimaal te respecteren prestatiekenmerken voor chemische analyses. De vrije beleidsruimte is hier erg beperkt. Richtlijn 2015/1787/EC voorziet in een overgangsregeling voor wat de prestatiekenmerken betreft. De huidige prestatiekenmerken ‘juistheid’, ‘precisie’ en ‘aantoonbaarheid’ mogen nog tot uiterlijk 31 december 2019 gebruikt worden. Uit navraag bij de drinkwaterlaboratoria bleek het niet nodig te zijn om in deze overgangsregeling te voorzien en kan er dus direct gewerkt worden met het nieuw concept van ‘meetonzekerheid’. Voor de Vlaamse bijkomende parameters is het voorstel van meetonzekerheid eveneens afgestemd. In de nieuwe bijlage III wordt op verschillende plaatsen verwezen naar ISO-normen en EN-normen volgens dewelke parameters moeten worden gemeten en stalen moeten worden genomen. Hetzelfde geldt ook voor de verwijzing naar de EN-norm in bijlage II. De Raad van State maakte reeds meermaals de opmerking dat dergelijke technische normen niet overeenkomstig artikel 190 van de Grondwet bekend gemaakt zijn en derhalve in beginsel niet tegenstelbaar zijn aan derden. De Raad van State wees herhaaldelijk op de wenselijkheid van het uitwerken van een horizontale oplossing en merkte ook op dat, ingeval

er bijzondere redenen zouden zijn om bij wet af te wijken van de gebruikelijke bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, erop moet worden toegezien dat de alternatieve vorm van bekendmaking beantwoordt aan de essentiële randvoorwaarden inzake toegankelijkheid en kenbaarheid van een officiële bekendmaking, waarbij het essentieel is dat een Nederlandse, Franse en zo mogelijk Duitse versie van de betrokken normen beschikbaar is en dat wanneer voor het consulteren van de normen een vergoeding wordt gevraagd, het bedrag ervan de toegankelijkheid van die normen niet op een onevenredige wijze belemmert. Dit is inderdaad een weerkerende problematiek waarvoor er een generieke oplossing nodig is en die niet in het kader van dit dossier kan geregeld worden. De betreffende normen zijn tegen betaling raadpleegbaar bij het Belgisch Bureau voor Normalisatie (www.nbn.be).

Artikel 14. Gelet op het feit dat dit voorontwerp van besluit zowel betrekking heeft op de werking van de bevoegde entiteit Leefmilieu als van de bevoegde entiteit Volksgezondheid, zijn beide ministers opgenomen.

3. BUDGETTAIRE WEERSLAG

Het voorstel van beslissing heeft een weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap.

De aanwerving van een 1,5 VTE - adjunct van de directeur om deze activiteiten verder op te volgen, geeft een uitgave van 108 k€ per jaar personeelskost en 13,5 k€ per jaar werkingskost, dus in totaal 121,5 k€ per jaar. Het referentietakenprogramma van VITO bevat reeds een afzonderlijke referentietask rond drinkwater, grondwater en slib, waarbinnen VITO de nodige ondersteuning geeft bij vragen rond nieuwe stoffen in drinkwater.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën van 25 april 2017 gaat als bijlage 4 en stelt twee voorwaarden. Enerzijds dat de gevraagde aanwervingen van 1,5 VTE binnen de betrokken agentschappen moeten worden opgevangen binnen de bestaande personeelsplannen en binnen de bestaande personeels- en werkingskredieten. De gevraagde aanwervingen zijn niet voorzien in de bestaande personeelsplannen. Anderzijds dat het voorontwerp van besluit geen budgettaire weerslag mag genereren via mogelijke toevoegingen aan het referentietakenpakket van VITO. Er is reeds een afzonderlijke referentietask die de uitvoering van dit besluit zal ondersteunen. Er wordt verwacht dat het reeds toegewezen budget hiervoor zal volstaan. Wanneer blijkt dat dit niet het geval is, zal bekeken worden welke verschuivingen binnen deze referentietask mogelijk zijn, ten einde de finaliteit van de voorgestelde regelgeving te respecteren.

Het akkoord van de Vlaamse minister van Begroting van 8 juni 2017 gaat als bijlage 5 en stelt als voorwaarde dat de aanwervingen bij de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) en het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) worden opgevangen binnen het door de Vlaamse Regering voorziene traject van personeelsbesparingen en de beschikbare kredieten. Het is reeds voorzien, zoals de voorwaarde in het begrotingsakkoord over het referentietakenprogramma van de VITO stelt, dat dit opgevangen wordt binnen de daarvoor beschikbare kredieten.

4. WEERSLAG OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Richtlijn 2015/1787/EC introduceert het principe van risicobeheer en risicomangement in de openbare watervoorziening. Gelet op de reeds bestaande wetgeving op dit vlak is het niet mogelijk om bij de omzetting niet te kiezen voor dit concept. Via het besluit van 8 november 2013 kregen de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk reeds de openbare dienstverplichting opgelegd om een strategie van risico-identificatie en risicobeheer te implementeren. Hierbij werd bewust gekozen voor een regelgevend kader dat de nadruk legt op de principes en de nodige flexibiliteit toelaat voor de exploitanten en bovendien de administratieve werkdruk voor zowel de exploitant als voor de bevoegde entiteiten beheersbaar houdt.

Bij de goedkeuring van het besluit van 8 november 2013 werd dan ook geen bijkomend personeel gevraagd. Een aantal elementen maakt dat dit standpunt moet worden bijgestuurd. Zoals aangegeven eist de richtlijn dat de risicobeoordelingen die waterleveranciers uitvoeren, worden geëvalueerd en goedgekeurd door de bevoegde autoriteiten. De richtlijn eist ook dat er passende informatie over de aanpak, de uitkomst en de gevolgen beschikbaar is voor het publiek. Daarnaast worden meer en meer vragen gesteld vanuit de maatschappij, de media, het parlement, ... over de relevantie van nieuwe opkomende stoffen (bijvoorbeeld geneesmiddelen) voor de openbare watervoorziening. Via het concept van richtwaarden kan deze problematiek beleidsmatig worden opgevangen. Ook de problematiek van asbestscementen leidingen, de problematiek van gietijzer enzovoort krijgen de nodige aandacht. Telkens wordt hierbij verwacht dat de bevoegde entiteit het initiatief neemt om verder onderzoek te starten en een passende opvolging te verzekeren. Hoewel de nieuwe bepalingen rond de risicogebaseerde kwaliteitsbewaking inhoudelijk intrinsiek gekoppeld zijn aan de reeds bestaande verplichtingen van de exploitanten van het openbaar waterdistributienetwerk, zorgen de verplichtingen vanuit de richtlijn en de toenemende vragenstroom voor een bijkomende taakverzwaring die niet kan worden opgevangen met het huidig beschikbare personeelsbestand (1,25 VTE) binnen de VMM, afdeling Operationeel Waterbeheer, die als bevoegde entiteit Leefmilieu instaat voor de opvolging en de aansturing van de openbare en private drinkwaterleveranciers op het vlak van de kwaliteitsbewaking. Ook voor de afdeling Preventie van het AZG, als bevoegde entiteit Volksgezondheid, zal een meer risicogerichte werking, waarvan volksgezondheidskundige risico-inschattingen deel uitmaken, aanleiding geven tot een grotere werklast. Een verhoging van het personeelsbestand met 1 VTE voor de afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM en met 0,5 VTE voor de afdeling Preventie van het AZG is op basis van de bijkomende taken noodzakelijk. Voorliggend takenpakket is niet vervat in en dus bijkomend op het kerntakenplan.

Het akkoord van de minister, bevoegd voor bestuurszaken, van 2 mei 2017 gaat als bijlage 6 en stelt, in lijn met het advies van de Inspectie van Financiën, dat het gevraagde personeel door de VMM of het AZG zelf gecompenseerd moet worden of eventueel door een andere entiteit binnen het betreffende beleidsdomein.

5. WEERSLAG OP DE LOKALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de lokale besturen.

6. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het voorontwerp van besluit is aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2017/101 van 6 april 2017.

Het voorstel van beslissing betreft een voorontwerp van besluit waar geen vrije beleidsruimte bestaat (omzetting richtlijn) of zonder belangrijke inhoudelijke impact (bijkomende aanpassingen) en vereist dan ook geen reguleringssimpactanalyse.

7. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. haar principiële goedkeuring te hechten aan bovengenoemd voorontwerp van besluit tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002 houdende reglementering inzake de kwaliteit en levering van water, bestemd voor menselijke consumptie, en aan de bijbehorende bijlagen;

2. haar goedkeuring te hechten aan een verhoging van het personeelsbestand met 1 VTE voor de Vlaamse Milieumaatschappij en met 0,5 VTE voor het Agentschap Zorg en Gezondheid voor de uitvoering van de bijkomende taken, op voorwaarde dat de aanwervingen worden opgevangen binnen het door de Vlaamse Regering voorziene traject van personeelsbesparingen en de beschikbare kredieten;
3. de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, te gelasten over voornoemd voorontwerp van besluit het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin,

Joke SCHAUVLIEGE
Vlaams minister van Omgeving,
Natuur en Landbouw